

Con bé chơi với rắn

» Tác giả: **Đặng Thế Lữ**

Chàng đi vào sa mạc. Buổi trưa, sa mạc nóng bức, im lìm. Có khi tiếng rắn rung chuông vang lên đâu đó, tạo nên một cảm giác nể vì, sợ hãi cho khách đến viếng thăm. Chàng tìm bóng mát phía dưới một cây tiêu già. Đi đâu, chàng cũng nhìn tới nhìn lui cẩn thận; với chàng, chỗ nào hình như cũng có rắn. Những con rắn khoanh vàng, cam, to bằng cổ tay, vắt mình qua đường mòn, trườn đi chậm chậm, khoan thai, không cần biết có ai chung quanh, y như là chúa tể của một vùng. Chàng chỉ cần vô tình dẫm chân lên thân rắn là sẽ không có cơ hội trở về nữa. Chàng sợ lắm; cái sợ của một người chưa từng sống ở trong sa mạc.

Vậy mà có lần, con bé đã tinh nghịch cầm con rắn trong tay để nhát chàng. Con rắn hiền khô, không có khuynh hướng muốn cắn con bé. Con bé nói:

- Chú cầm thử, không sao đâu.

Chàng lắc đầu, mặt mày tái xanh làm con bé phì cười, chê chàng là đồ nhát hít. Chàng đã sợ, còn vụng về che lấp sự nhút nhát của mình bằng cách dạy đời con bé:

- Em chơi với rắn, có ngày nó cắn em đó.

Con bé cười chảy nước mắt. Nó nói:

- Chú không biết phân biệt rắn độc và rắn không độc, còn bày đặt dạy con cái gì. Chú rờ thử vào da con rắn xem, nhám lắm.

Chàng thử đưa tay ra, rồi rút về, nhìn con bé mà cười, tìm cách che dấu sự hổ thẹn. Nhưng con bé không quan tâm mấy, nó bỏ con rắn xuống, chạy đến bên chàng, quàng cổ, nũng nịu:

- Chú kể con nghe chuyện Con Quạ Ăn Khé.

- Chuyện Ăn Khé Trả Vàng.

Con bé sung sướng nói:

Đúng rồi, chuyện Ăn Khé Trả Vàng.

Rồi nó ngược mắt nhìn chàng, chờ đợi. Đôi mắt con bé trong vắt. Ở trong đó, chàng tha hồ thưởng thức, ngưỡng mộ một thế giới ngây ngơ, vô tội. Nơi đôi mắt, chàng thấy lòng mình thật trong sáng. Chàng nói:

Câu chuyện này tôi kể em nghe bao nhiêu lần rồi.

Chú mới kể có ba lần chứ mấy. Có những chuyện, bà của con kể tới một trăm lần mà con vẫn thấy hay.

Được rồi, tôi kể cho em nghe.

Con bé vui mừng, vỗ tay, rồi ngồi xuống ngay gần bên chàng, lắng nghe. Thái độ của nó trang trọng như đi xem một vở kịch được trình diễn lần đầu tiên. Chàng kể:

... Rồi con quạ chở người anh tham lam, với một cái túi vàng thật lớn bay qua biển. Cái túi vàng nặng quá làm cho con quạ mỏi cánh. Nó bay nghiêng nghiêng...

Chàng nghiêng nghiêng bàn tay, giả làm con quạ đang bay qua biển. Con bé mở hai mắt thật lớn, sợ hãi, rồi như bao nhiêu lần trước, nó đưa hai tay ra hứng dưới bàn tay của chàng, sợ người anh tham lam sẽ té, rơi xuống biển.

Rồi như bao nhiêu lần trước, chàng kể tiếp:

Nhưng con quạ cố gắng. Nó thấy tội cho người anh tham lam. Nó bay lên...

Chàng đưa bàn tay cao lên, cao lên nữa. Con bé vui mừng, nhưng vẫn còn lo xa, tiếp tục hứng hai bàn tay dưới “con quạ”.

Con quạ bay lên cao, lên cao. Và cuối cùng nó bay được tới bờ.

Kể đến đó thì chàng chờ đợi. Quả nhiên con bé vui mừng, vỗ tay, reo lớn:

Hay quá, hay quá. Chú kể chuyện thật là hay. Rồi con quạ nó nói sao với người anh tham lam hả chú?

Nó nói: “Anh thiệt là tham lam. Anh lấy chi mà nhiều vàng dữ vậy. Chút xíu nữa thì tôi với anh đều chết hết!” Người anh nghe nói thì cúi đầu, hối hận. Anh ta hứa sẽ đem vàng chia bớt cho những người nghèo trong làng.

Con bé nhìn chàng với đôi mắt ngưỡng mộ. Nó nói:

Chú kể chuyện hay quá. Chuyện này chú nghe ai kể lại vậy? Chuyện cổ tích phải không chú?

Ồ, chuyện cổ tích .

Chuyện thông minh quá. Kể chuyện hay hết chỗ nói.

Nó vui sướng ôm chàng, hôn trên má. Chàng mỉm cười, nghĩ tới con bé thật may mắn. Nó may mắn hơn chàng rất nhiều. Người anh tham lam trong câu chuyện chàng nghe hồi nhỏ, đã rơi xuống biển chết chìm, chớ đâu được ăn năn, hối cải như câu chuyện chàng vừa kể.

*

Con bé vui mừng khi thấy chàng tới thăm. Nó tíu tít, chạy nhảy chung quanh chàng, rồi đánh vào vai chàng một cái thật mạnh:

Chú đã quên con rồi. Hu...hu...

Con bé khóc thật, làm chàng cũng không ngờ. Chàng tìm cách an ủi con bé, nhưng lúng túng hoài. Đột nhiên, con bé cười hì hì, trong khi nước mắt còn chảy dài trên má:

Vậy mà chú cũng sợ. Chú nhát hít.

Chàng thấy con bé cười thì mừng quá, vội nói:

Trên đường đến nhà em, tôi sợ rấn quá trời.

Con phân biệt được rắn độc và rắn lành rất dễ dàng, cho nên con không sợ rắn. Con thấy rắn rất sợ người. Hình như lũ rắn không biết phân biệt người hiền và người ác phải không chú?

Câu hỏi của con bé làm cho chàng giựt mình. Chàng còn chưa biết phân biệt người hiền và người ác nữa huống hồ là lũ rắn. Chàng tò mò, hỏi con bé:

Người hiền khác người ác chỗ nào vậy em?

Con bé tròn to con mắt lên, nói:

Để vậy mà chú cũng không biết sao? Chắc chú cũng sợ người giống như sợ rắn vậy hả?

Chàng cười bên lên, thấy mình bị con bé bắt quả tang. Chàng sợ người thật. Đôi khi, chàng thấy mình bị con người cắn phải, và phải chịu đau đớn thật lâu, chắc không thua gì rắn cắn. Con bé không sợ rắn này, có cách phân biệt được rắn độc và rắn lành, người hiền và người ác. Con bé, người bạn nhỏ của chàng, vừa mới lên 12 tuổi. Nó cười cười, nói:

Chú nhát hít à. Nhưng con rất thương chú.

Rồi nó tự nhiên nắm tay chàng đi. Chàng ngoan ngoãn đi theo con bé. Giữa sa mạc này, con bé là nữ hoàng. Ở bên nó, chàng cảm thấy an tâm, được che chở. Con bé nói:

Con dẫn chú lên Núi Cháy. Trên ngọn núi này, không cây cỏ nào mọc lên nổi. Những cây mọc được trên Núi Cháy, đều thuộc loại rất đặc biệt. Con dẫn chú xem một cây, tên là cây thế kỷ. Cây này lâu lắm mới nở hoa một lần. Khi ra hoa, cành hoa lên thật cao. Dân bản xứ Cherokee của cháu tin rằng khi cây này ra hoa, là ta có sắp có một tin vui.

Năm nay nó nở hoa hả em?

Năm nay tự nhiên bốn, năm cây nở hoa một lúc.

Nó mọc trên đỉnh núi?

Giữa lưng chừng núi thôi.

Cuối cùng, con bé dẫn chàng tới bên cây thế kỷ. Cành hoa to lớn đồ sộ, mọc lên cao vút gần cả chục thước. Lá của cây dày và to. Những lá nằm bên dưới dài khoảng hai thước. Chàng tưởng tượng trong chiếc lá, nước tích tụ rất nhiều. Chàng đưa tay sờ lên những chiếc lá. Con bé nói:

Khi hoa nở ra thì những chiếc lá sẽ xếp lếp hà.

Tại sao nó xếp vậy em?

Tại nó phải nuôi hoa.

Những chiếc lá sẽ chết hả?

Chết sao được. Lúc đó, lá sẽ thành hoa. Lá là hoa.

Trong phút chốc, chàng thấy con bé không còn nhỏ nữa. Không chừng, hiểu biết của nó còn vượt qua khỏi chàng. Chàng thấy nể vì tổ tiên, dân tộc của con bé. Họ có một kiến thức sâu rộng và một cách trao truyền nguồn tuệ giác đó thật hữu hiệu. Con bé này là thầy của chàng. Nó giúp chàng hiểu ra những điều chàng không nghĩ tới. Chàng hỏi:

Em nói người hiền và người ác dễ phân biệt lắm. Em nói cho tôi nghe làm cách nào tôi biết được đó là một người hiền.

Dễ lắm chú ơi. Người hiền thì biết thương mình.

Nhưng làm sao mình biết người đó thương mình được?

Con bé nhìn chàng, có vẻ ngạc nhiên khi nghe chàng hỏi một câu hơi ngớ ngẩn. Nó nói:

Chú biết con thương chú không?

Câu hỏi của con bé làm chàng cảm động. Chàng bước đến gần, nắm lấy tay con bé, rồi từ từ ôm nó vào lòng. Chàng nói:

Tôi cũng thương em lắm. Em là một người bạn tốt của tôi.

Con bé đưa hai tay ôm ngang hông chàng một hồi lâu, rồi từ từ đẩy chàng ra. Nó đứng thẳng, ngược mặt lên nhìn chàng, và nói:

Tình thương dễ thấy lắm. Làm sao mình có thể giả bộ thương người kia được. Người biết thương là người hiền.

Còn người ác.

Người ác là người chưa biết thương, phải lên Núi cháy mà học tình thương từ cây thế kỷ. Chiếc lá của cây thế kỷ nuôi lớn hoa. Hoa của cây sẽ làm ra hạt thế kỷ. Nhìn vào trong hạt thế kỷ, mình thấy lại những chiếc lá. Lá thế kỷ và cây thế kỷ rất thương nhau. Chúng nó luôn luôn nuôi nhau. Cha con đã dạy con thấy điều này.

Cha em có một tuệ giác thật lớn. Em có quyền hãnh diện về dân tộc của em. Em dạy tôi nhiều điều hay quá.

Con bé nhìn chàng, nói:

Qua chú, con nhìn thấy một dân tộc. Chú là một cây thế kỷ thật đẹp. Những câu chuyện chú kể thật là sâu sắc. Chú chỉ có cái tật nhỏ là sợ rắn. Nhưng rồi chú sẽ thấy, những con rắn độc cũng không đáng sợ đâu. Chú ở đây chơi với gia đình con. Con sẽ chỉ chú phân biệt rắn độc và rắn lành.

Vâng, chàng sẽ ở lại đây một thời gian lâu. Chàng sẽ hết sợ rắn. Ở đây, chàng sẽ học được thật nhiều về tình thương. Chàng sẽ biết thương yêu những con người. Chàng nắm lấy bàn tay con bé, bóp nhẹ nhẹ như một cách tỏ lòng biết ơn về một tình bạn nó đang dành cho chàng. Con bé như hiểu ý, nắm lại bàn tay chàng. Đôi bạn đứng bên nhau, giữa lưng chừng núi, đưa mắt nhìn ra xa, thật xa. Cảnh trí nơi đây thật là đẹp.

Đặng Thế Lữ

California, 11-12-2007